

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.II.20.023/2023/5.

A felperes: Felperes1 (cím2)

A felperes képviselője: dr. Borsfai Balázs ügyvéd (cím5.)

Az alperes: Alperes1 (cím1)

Az alperes képviselője: dr. Posta Attila ügyvéd (cím6)

A per tárgya: szállítmányozási díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék

G.20.087/2022/31.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma: 33.

felperes

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63.500,- (hatvanháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A szállítmányozó felperes és a megbízó alperes között 2021. június 15., augusztus 19., szeptember 7., szeptember 13., szeptember 29., október 11. és október 14. napján szállítmányozási szerződések jöttek létre. A felperes szerződéses kötelezettségének eleget téve az alperes termékeinek fuvarozását megszervezte, a felperes által kiválasztott fuvarozók a fuvarfeladatokat teljesítették. A felperes az alperes felé 132.892,44 Ft; 571,50 EUR; 241,30 EUR; 419,10 EUR; 254,- EUR; 88.900,- Ft és 444,50 EUR szállítmányozói díjakról szóló számlákat állított ki, mely összegeket az alperes a fizetési határidőben nem fizette meg.

[2] A felek között 2021. szeptember 7. napján létrejött szállítványozási szerződés alapján a felperesnek az alperes által gyártott sárgaréz csatlakozóknak a ország1-i cég1 társaság telephelyére történő leszállítását kellett megszerveznie. A megbízott fuvarozó 2021. szeptember 7. napján az árut berakodta, ekkor a CMR fuvarokmányon az áruval, annak csomagolásával kapcsolatosan megjegyzést, kifogást senki nem tett. Az áru megrendelőhöz történő eljuttatását követően a külföldi címzett jelezte az alperesnek, hogy a 4270G Female Adapter CxFpt 18-1/2” típusú termékből 8000 db helyett 4250 db érkezett, a hiány 3750 db (3 doboz hiányzott, 12 doboz földdel, homokkal volt töltve), a 4243G Male Adapter CxMpt 22-1” típusú termékből 4500 db helyett 3100 db érkezett meg, a hiány 1400 db (9 doboz hiányzott, 5 doboz földdel, homokkal volt töltve). A hiányzó áru ellenértékét az alperes megrendelője nem fizette meg, az alperes a megrendelő jelzését követően eleve csökkentett összegű számlákat állított ki megrendelője felé. Ezáltal az alperes 1908,44 EUR bevételtől esett el. A felperes elektronikus levelezés útján próbált a fuvarozótól információkat szerezni az érintett fuvarfeladat elvégzéséről, jelezte a fuvarozónak az áruhiányt, azonban a fuvarozó a felelősségét 2021. szeptember 10. napján elhárította.

[3] Az alperes 2021. szeptember 21. napján kelt levelével a felperes felé jelezte az áruhiányt és azt, hogy emiatt őt 1937,50 EUR kár érte, melynek megfizetésére felszólította a felperest. A felperes a fuvarkár megtérítését elutasította, tájékoztatta az alperest, hogy kárigényét a fuvarozó céggel szemben érvényesítheti. Az alperes 2021. december 17. napján kelt levelével felhívta a felperest, hogy a korábban megjelölt kárigényét a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:303. § értelmében, mint szállítványozó érvényesítse a fuvarozóval szemben. Közölte továbbá, hogy amennyiben az igényérvényesítés költségelőlege nem haladja meg a 40 EUR összeget, akkor a költségekről nem szükséges előzetesen egyeztetniük. A felperes az alperes utasítása ellenére a kárigényt nem érvényesítette elévülési időn belül a fuvarozóval szemben.

[4] A felperes leszállított keresetében 1.908,04 EUR szállítványozói díj, valamint szerződéses késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a felek között 2021. június 15. napja és 2021. október 14. napja között 7 szállítványozási szerződés jött létre, azonban az alperes az ezek alapján járó díjat csak a per során teljesítette részben.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta a szerződések létrejöttét, előadta, hogy a per során tartozásából 221.792,- Ft tőkét, továbbá 22,36 EUR összeget megfizetett a felperesnek. Beszámítást tartalmazó iratot terjesztett elő, a beszámítással érvényesített igénye 1.908,04 EUR, átszámítva 689.257,- Ft és törvényes késedelmi kamata, mint kárigény volt. Előadta, hogy a felperes által 2021. szeptember 7. napjára szervezett fuvar során a címzett a szállítmány hiányosságait jelezte, emiatt a vételárat

csökkentett összegben fizette csak meg, ebből eredően az alperest a beszámítással érvényesített összegű kár érte. Erről a felperest értesítette, felhívta kárának megtérítésére, majd felhívta arra, hogy kárigényét a fuvarozóval szemben érvényesítse, ennek a felperes nem tett eleget, így a Ptk. 6:303. §-a szerinti kötelezettségét megszegve kárt okozott. A felperes csak a felszólamlásig jutott, arra a fuvarozó elutasítóan reagált, a felszólamlás következtében az elévülés kezdő időpontja 2021. szeptember 10. napja, tehát a fuvarozóval szembeni követelés 2022. szeptember 10. napjával elévült, a beszámítással érvényesített összeg nála kárként jelentkezett.

[6] A felperes a beszámítás elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy felelősségének a Ptk. 6:307. §-ban foglalt feltételei nem állnak fenn, az alperes a fuvarozóval szemben közvetlenül érvényesíthette volna igényét, erre kísérletet is tett, eredménytelenül.

[7] Az elsőfokú bíróság fellebbezett ítéletében az alperes beszámítását alaposnak találta, ezért a keresetet elutasította. Határozata indokolásában megállapította, hogy a felek között a Ptk. 6:302. § szerinti szállítmányozási szerződések jöttek létre, amelyek alapján az alperes a felperes által kibocsátott számlákban foglalt összegű szállítmányozási díjat lett volna köteles megfizetni. Az alperes a peres eljárás során megfizetett 221.792,- Ft-ot, és 22,36 EUR- t. A leszállított kereseti követeléssel szemben 1.908,04 EUR-nak megfelelő 689.257,- Ft tőke és a gazdálkodó szervezetek között irányadó törvényes mértékű késedelmi kamat követelést számított be, a Ptk. 6:303. §-ában foglaltak megsértésére, szerződésszegéssel okozott kárra hivatkozással.

[8] A törvényszék szerint a megbízó alperes utasításadási joga az igény érvényesítésére, valamint a szállítványozó eljárási kötelezettsége a Ptk. 6:303. § és 6:63. § (4) bekezdés alapján a felek szerződésének részét képezte, a felperes részéről az igényérvényesítés elmulasztása szerződésszegésnek minősül, a megbízónak ezzel összefüggésben okozott kárért pedig felelősséggel tartozik. Az alperes az A/2. és A/4. alatt csatolt levelekkel igazolta, hogy milyen összegű kárigényt közölt a felperessel, tájékoztatta arról, hogy a küldemény részbeni elvesztéséből, hiányából milyen összegű kár érte, míg az A/4. alatt csatolt levél szerint az alperes kifejezett utasítást adott a felperesnek a kártérítési igény érvényesítésére, még az esetlegesen felmerülő eljárási költségek vonatkozásában is nyilatkozott.

[9] Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy a fuvarozóval a szállítványozó felperes állt jogviszonyban, ő ismerte a fuvarozóval kötött szerződés részleteit, a professzionálisan szállítványozással foglalkozó társaságnak sokkal könnyebb a nemzetközi áru fuvarozási egyezményen alapuló igény érvényesítése a fuvarozóval szemben, mint a laikus megrendelőnek. A fuvarozóval történő levélváltással a felperes nem tett eleget jogszabályi kötelezettségének, valamint nem minősült a fuvarozóval szembeni igényérvényesítésnek az sem, hogy tanácsokat ad a megrendelőnek, hogy az hogyan érvényesíthetné közvetlenül igényét. Helytállónak találta az alperes azon érvelését, hogy a fuvarozó válaszát követően az egy éves elévülési idő 2021. szeptember 10. napján elkezdődött és 2022. szeptember 10. napján letelt, így a CMR egyezményen alapuló kártérítési igény ezen időpontot követően a fuvarozóval szemben nem érvényesíthető, a felperes által időben nem érvényesített kárkövetelés kárként jelentkezik az alperesnél.

[10] A törvényszék szerint a beszámítás összege tekintetében az alperes eleget tett bizonyítási kötelezettségének, az okirati bizonyítékok összefüggő láncolata, az egymást alátámasztó, erősítő okirati bizonyítékok megfelelően igazolták az okozott kár összegét. Az alperes a külföldi vevő megrendeléseinek csatolásával igazolta, hogy történt megrendelés a részben hiányosan leszállított adapterekre. Az alperes megrendelője teljes bizonyító erejű magánokiratban tett nyilatkozatot, miszerint a 4270G Female Adapter CxFpt 18-1/2” termékből 8000 db helyett 4250 db érkezett (a hiány 3750 db), a 4243G Male Adapter CxMpt 22-1” termékből 4500 db helyett 3100 db érkezett meg (a hiány 1400 db). A vevő nyilatkozott arról is, hogy csak a ténylegesen átvett áruról szóló számlát fogadták be, a hiányzó szerelvények összegét nem fizette meg. Az alperes által A/P3/1 és A/P3/2 szám alatt csatolt számlákból megállapíthatóan az alperes a hiányzó mennyiséget nem számlázta ki, a számlakivonatból és számlaforgalomból kitűnt, hogy a vevő a csökkentett összegű számlák összegét utalta el. A becsatolt számlákból kiszámítható a hiányzó termékmennyiség értéke: 3750 db x 0,33 EUR, 1,50 %-os árkedvezményel: 1218,9375 EUR; 1400 db x 0,50 EUR, 1,50 %-os árkedvezményel: 689,5 EUR, így az alperest ért kár mértéke 1908,4375 EUR. Mivel az alperes beszámításában a felperes által érvényesített késedelmi kamatot meghaladó kamatigényt érvényesített (a jegybanki alapkamat csak 2022. második félévében emelkedett jelentősen), tőke- és kamatkövetelése kioltotta a felperes tőke- és kamatkövetelését.

[11] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének való helyt adást, míg másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Jogorvoslati kérelmében továbbra is vitatta a beszámítás jogalapját és összegszerűségét. Álláspontja szerint a Ptk. 6:303. § nem határoz meg konkrét eljárási cselekményt, amelyet a szállítmányozónak el kell végeznie a megbízó igényeinek érvényesítése végett. Előadta, hogy bizonyítottan több alkalommal is felszólamlással élt a fuvarozó irányában annak érdekében, hogy az alperes követelésének érvényt szerezzen; az alperes által csatolt okiratok pedig csupán általánosságban fogalmaztak meg elvárásokat arról, hogy a felperes intézkedjen a követelés érvényesítése iránt, de konkrét eljárási cselekményre nem adott utasítást.

[12] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy miért nem fogadta el az alperes Ptk. 6:144. §-ra és 6:525. §-ra alapított érvelését, miszerint az alperes megsértette a kárenyhítési kötelezettségét. Eszerint, ha az alperes minden tőle elvárható megtett volna annak érdekében, hogy az igényét saját maga érvényesítse, akkor az igénye mérséklődhetett, vagy akár megtérülhetett volna. Ezzel szemben az alperes egy sikertelen felszólító levél után további igényérvényesítő lépéseket nem tett, ezért megállapítható a terhére a károsulti közrehatás. Fenntartotta, hogy a kára összegét illetően az alperesnek követhető, világos elszámolást kellett volna csatolnia, amely összefoglalva tartalmazza az általa állított elmaradt kifizetéseket. Ilyen irat hiányában azonban nem állapítható meg az alperes követelésének pontos összege.

[13] Sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet nem tért ki a felperes azon érvelésére, hogy a nem megfelelő szállítás alkalmával a címzett részére leszállított, értéket is képviselő tárgyak (föld, homok) milyen mértékben kerültek elszámolásra, miután téves az az alperesi álláspont, hogy a dobozokban található homoknak ténylegesen semmilyen értéke nem volt.

[14] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a Ptk. 6:303. § valóban nem ír elő konkrét eljárási cselekményt és ilyet az alperes sem határozott meg a szállítmányozó felperes számára, ugyanakkor a felperest az

igényérvényesítésre felszólította, vállalva az ezzel kapcsolatos költségeket is. A felperesnek kötelessége lett volna az igényérvényesítést lefolytatni, eldöntve, hogy hol, mely bíróság előtt, milyen anyagi jogi jogszabályra és szerződéses háttérre hivatkozik, mellyel kapcsolatban az alperest csak a költségek terhelték volna. Kiemelte, hogy a felperes utasítás nélkül is köteles lett volna legalább arról nyilatkozni, hogy mely hatóság előtt és milyen szerződéses háttérre hivatkozva tud az alperes eljárást indítani a fuvarozóval szemben, azonban a felperes ezt sem tette meg. Mindezek egyben kellően indokolják azt is, hogy miért nem közvetlenül az alperes kísérelte meg az igénye érvényesítését. A megrendelt áruk egy része helyett kiszolgáltattott homok, föld kapcsán kifejtette, hogy a megrendelője tőle ilyen anyagokat nem rendelt meg, ezen termékek vonatkozásában közöttük szerződés nem jött létre, értéket ezekre nem állapítottak meg, ezért a (tudomása szerint kiborított) homokért, földért ellenértéket nem kapott. Feltételezhető, hogy a címzett számára sem képviselt értéket a föld és homok, de ha mégis, akkor ez az érték nála: a címzettnél jelent meg, az alperesnél kárenyhítő tételként nem mutatkozott.

[15] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy a fellebbezés - az alábbiak szerint - megalapozatlan.

[16] Az ítélet hatályon kívül helyezésének indokát a fellebbezésben nem jelölte meg a felperes, ilyet az ítéltábla sem észlelt, ezért érdemben bírálta el a törvényszék ítéletét.

[17] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése is helyes, a másodfokú bíróság az ítélet indokolásával egyetértett, azokat részletesen megismételni nem kívánja. (Pp.386. § (4) bekezdése) Az ítéltábla a fellebbezésben írtak alapján a következőket emeli ki.

[18] A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 517. §-n alapuló bírói gyakorlat eredményeire támaszkodva (pl.BH2011.16., BH1196.165.) mondja ki a Ptk. 6:303. § azt, hogy a szállítványozó – főszabály szerint – kizárólag a megbízó erre irányuló utasítása esetén, továbbá a megbízó költségére és veszélyére köteles az igényérvényesítésre. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a szállítványozó – ilyen irányú utasítás és a költségek vállalása esetén - igényérvényesítési kötelezettségének a teljesítése körében - adott esetben - jogosult és egyben köteles a megbízó igényeit bíróság előtt is érvényesíteni.

[19] Az alperes – a felperes eredménytelen felszólamlását követően - a beszámítást tartalmazó irata A/4. mellékleteként csatolt, 2021. december 17-én kelt levelében utasította a felperest, hogy az igényérvényesítéssel kapcsolatos és ahhoz szükséges lépések megtételét igazolja le, és amennyiben még további lépésekre is szükség van, azt tegye meg. Felhívta, hogy „amennyiben az igényérvényesítéssel kapcsolatos költségek előlegezésére van szükség, a felmerülését megelőzően kérjük a várható költségekről történő részletes tájékoztatást, aminek az ismeretében az alperes dönteni tud arról, hogy az adott lépés megtételét szükségesnek tartja-e. Amennyiben az igényérvényesítési lépéshez feltétlenül szükséges költség-előlegezés nem haladja meg a 40,- EUR-t, úgy a költségekről előzetesen nem szükséges egyeztetni”. Egyértelmű, hogy a felperesnek ezen utasítás alapján - mivel a fuvarozó a felelősségét a felszólamlás nyomán nem ismerte el – az igényérvényesítés

következő lépéseként a szerződéses jogviszonyban vele álló fuvarozóval szemben bírósági úton kellett volna a megbízó igényét érvényesíteni. Ennek elmulasztása miatt szállítványozóként felelős azért a kárért, amely az igényérvényesítési kötelezettségének megszegése miatt érte az alperes megbízót, azaz azért az összegért, amelyet a fuvarozóval szembeni perindítás esetén az ott eljáró bíróság megítélt volna (BH2011.16).

[20] Alap nélkül hivatkozott arra is a felperes, hogy az alperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Egyrészt az igényérvényesítési kötelezettség a Ptk. 6:303. § értelmében nem az alperest, hanem a felperest terhelte, így a felek eltérő megállapodásának hiányában nem volt jogsértő az alperes azon intézkedése, hogy a fuvarozóhoz intézett saját – eredményre ugyancsak nem vezető - felszólítása után a felperest utasította a további igényérvényesítésre.

[21] Másrészt ugyancsak alaptalanul hivatkozott arra a felperes, hogy a címzett részére a megrendelt termékek helyett kiszolgáltatót föld és homok ellenértékének beszedése az alperes kárenyhítési kötelezettségébe tartozott volna. A Ptk. 6:525. § (1) bekezdésében írtak értelmében a kár megelőzésének, elhárításának és enyhítésének a kötelezettsége a károsultat

önálló kötelezettségként terheli. Ennek a kötelezettségnek a felróható elmulasztása a károsult önhibájának minősül, és a mulasztás erejéig mentesíti a károkozót a kár megtérítésének kötelezettsége alól és kármegosztáshoz vezet. A károsultat e körben terhelő kötelezettség magatartási mércéje az adott helyzetben általában elvárható magatartás (Ptk. 6:463. §) követelménye. Ez a szabály azt az észszerű elvárást közvetíti, amely

szerint elsősorban a potenciális károsult kötelezettsége a személyének és jogainak a védelme, és általános prevenciós kötelezettséget fogalmaz meg. Nem fogalmaz meg azonban elvárásokat a károsodás bekövetkezte után a kár megszüntetésére való törekvésre (EBH2010.2129.).

[22] A perbeli esetben nyilvánvalóan nem lett volna megfeleltethető a fenti elvárásoknak - azaz az adott helyzetben általában elvárható, észszerű magatartás követelményének – az, hogy az alperes a tőle többszáz kilométerre, másik országban a címzettnek a megrendelt termékek helyett átadott – a becsatolt fényképekből megállapíthatóan legfeljebb pár tíz kilogrammnyi – föld és homok visszaszállíttatását, vagy a megrendelőjétől annak ellenértéke megfizetését kérje. Különösen azért nem, mert a föld és homok sem az alperes, sem pedig megrendelője, a címzett részére értéket nem képviselt.

[23] Az alperes az őt ért kár összegét a becsatolt – és az elsőfokú bíróság által megfelelően értékelt - okiratokkal kellőképpen bizonyította, az A/11. alatt csatolt táblázatban átláthatóan összefoglalta, ezért a felperes erre vonatkozó fellebbezése sem vezethetett eredményre.

[24] A fentiekre tekintette az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[25] Mivel a felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú perköltségét, ami a 32/2003.

(VIII.22.) IM. r. 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján felszámított 50.000,- Ft + ÁFA ügyvédi munkadíjból állt.

Győr, 2023. április 13.

Dr.Ferenczy Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr.Kovács Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert s.k.
bíró